

Ajaloo ainekava. 10 klass. II kursus „Eesti ajalugu I (kuni 16. ja 17. sajandi vahetuseni)“.

Õpilane:

- 1) tunneb ajastute iseloomulikke tunnuseid ja vaimulaadi, Eesti ajaloo seoseid Euroopa ja maailma ajalooga, mõistab ajaloolise arengu järjepidevust ning ajaloosündmuste ja -protsesside erineva tõlgendamise põhjusi;
- 2) tunneb maailma olulisemaid kultuurisaavutusi ja mõistab kultuuri järjepidevust, väärtustab kultuurilist mitmekesisust, teadvustab kultuuri rolli enesemääratlemises ning oma rolli kultuuri kandjana ja kultuuripärandi säilitajana;
- 3) võrdleb ning analüüsib poliitilisi, ühiskondlikke, olmelisi ja/või kultuurilisi arengusuundi ja probleeme, kirjeldab ideoloogiliste ning tehnoloogiliste muutuste mõju inimeste eluviisile ja väärtushinnanguile, võrdleb suurriikide mõju maailma majandusele ning poliitikale eri ajastuil, analüüsib riikidevahelist koostööd ja konfliktide lahendamise viise;
- 4) leiab, selekteerib, refereerib ning analüüsib kriitiliselt infot, erinevaid teabeallikaid, sh ajalookaarte ja seisukohti, hindab allika või käsitluse usaldusväärsust, eristab fakti arvamusest; selgitab sündmuste või protsesside erineva tõlgendamise põhjusi;
- 5) kasutab ajalooõnnavara, erinevaid õpivõtteid, korrigeerib oma eksimusi, koostab referaate ja uurimusi, kirjutab arutlusi, osaleb diskussioonis, töötab kaardiga, väljendab oma teadmisi ning oskusi suuliselt ja kirjalikult ning kasutab IKT vahendeid;
- 6) suudab rekonstrueerida minevikus elanud inimeste elu, vaadeldes maailma nende pilgu läbi ning arvestades ajastu eripära.

Kuu	Õpitulemus	Õppesisu	Kohustuslik hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (õpikeskkond, läbivad teemad, lõiming, üldpädevused)
Jaanuar-veebruar	1) Teab tähtsamaid Eesti esiaja perioode; mõistab muististe kui ajalooallikate eripära; kirjeldab inimeste eluolu ja toob näiteid inimeste tegevusaladest ja nende muutustest esiajal;	I. Esiaeg (7 t.). Jääaeg ja selle taandumine. Inimasustuse algus Euraasia põhjaosas. Muinasaja allikad ja nende uurimine. Kiviaja arheoloogilised kultuurid Eestis: Kunda kultuur, kammkeraamika kultuur,	Kirjalik töö: „Esiaeg”	Pädevused: Kultuuri ja väärtuspädevus.. Õpipädevus. Lõiming:

	<p>2) iseloomustab esiaja eestlaste suhteid naaberriikidega ning vastastikuseid mõjutusi;</p> <p>3) kirjeldab Eesti halduskorraldust ja majanduse arengut esiaja lõpul;</p> <p>4) seletab ja kasutab kontekstis mõistet arheoloogiline kultuur, muistis, muinaslinnus, kalme, maakond, kihelkond, malev, animism.</p>	<p>noorkeraamika ehk venekirveste kultuur – elanike peamised tegevusalad ning kultuuri iseloomustavad muistised.</p> <p>Pronksiaeg. Asva kultuur. Rauaaeg. Polispollundus, kalmed, linnused.</p> <p>Eesti esiaja lõpul. Suhted naabritega: idaslaavlased, balti hõimud, viikingid.</p> <p>Rahvusvaheliste kaubateede kujunemine ja Eesti. Eesti uhiskond esiaja lõpul: sotsiaalne kihistumine. Maakonnad ja kihelkonnad. Linnused. Kulad ja elamud.</p> <p>Muinasusund ning ristiusu levik Eestis. Muinasusundi seos loodusega. Vanimad teated ristiusu levikust Eestis.</p>	<p>Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled.</p> <p>Loodusained.</p> <p>Kunstiained.</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng.</p> <p>Kultuuriline identiteet.</p> <p>Tervis ja ohutus.</p> <p>Väärtused ja kõlblus.</p>
veebruari	<p>1) Analüüsib Balti ristisoja põhjust, kulgu ja tulemusi erinevate osaliste vaatenurgast;</p> <p>2) tunneb muutusi Vana-Liivimaa riiklikus korralduses ja poliitilisel kaardil;</p> <p>3) iseloomustab suhteid naaberriikidega;</p> <p>4) analüüsib Juriöö ülestoustahtsust ja tähendust ajaloolise narratiivina;</p> <p>5) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid Vana-Liivimaa, Liivi Ordu.</p> <p>6) teab, kes olid Lembitu, Kaupo, piiskop Albert ja kroonik Henrik, ning iseloomustab nende tegevust.</p>	<p>II. Muistne vabadusvõitlus ja Vana-Liivimaa riigid. (8t.)</p> <p>Muistne vabadusvõitlus: Balti ristisodade põhjused. Muistse vabadusvõitluse kulgu. Eestlaste lüüasaamise põhjused ja tagajärjed. Henriku Liivimaa kroonika ajalooallikana. Vana-Liivimaa riigid: riiklik korraldus ja poliitiline kaart. Seisused. Maapaev. Vana-Liivimaa riikide omavahelised suhted ja suhted naabritega. Juriöö ülestoustahtsust, selle põhjused ja tagajärjed.</p>	<p>Pädevused:</p> <p>Kultuuri ja väärtuspädevus.</p> <p>Enesemääratluspädevus.</p> <p>Õpipädevus.</p> <p>Lõiming:</p> <p>Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled.</p> <p>Loodusained.</p> <p>Kunstiained.</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng.</p> <p>Kodanikualgatus ja</p>

				ettevõtlikkus. Kultuuriline identiteet. Teabekeskond. Tervis ja ohutus. Väärtused ja kõlblus.
Märts-aprill	1) Iseloomustab Eesti keskaja ühiskonda: läänikord, talurahva õiguslik seisund ning majanduslik olukord, käsitöö ja kaubandus, eluolu linnades; loob seoseid Eesti ja Euroopa ajaloo vahel keskajal; 2) kirjeldab Eesti keskaja kultuuri põhijooni ning mõistab ristiusu mõju Eesti kultuurile, vaimuelule ja väärtushinnangute muutumisele; 3) saab aru kultuurilisest järjepidevusest; seletab ja kasutab kontekstis mõisteid, vasallkond, mxis, teoorjus, sunnismaisus, adramaa;	III Keskaja ühiskond ja kirik (11t). Keskaja ühiskond Eestis: läänikorraldus. Moosate rajamine. Sunnismaisuse ja teoorjuse kujunemine. Keskaegsed linnad Eestis: linnade valitsemine. Käsitöö, kaubandus, Hansa Liit. Gildid ja tsunftid. Eluolu linnas. Kirik ja kultuur: vaimulikud ordud ja kloostrid.	Kirjalik töö: „Keskaeg”	Pädevused: Kultuuri ja väärtuspädevus. Enesemääratluspädevus . Õpipädevus. Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Loodusained. Kunstiained. Läbivad teemad: Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Keskond ja jätkusuutlik areng. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kultuuriline identiteet. Teabekeskond. Tervis ja ohutus. Väärtused ja kõlblus
Aprill-mai	1) Kirjeldab rahvusvahelisi suhteid Läänemere piirkonnas 16. sajandil; selgitab allikate alusel Liivi soja eellugu,	IV. Ülemineku-aeg keskajast uusaega (9t.). Tugeva keskvõimuga riikide kujunemine	Kirjalik töö: „Ülemineku-aeg keskajast uusaega”	Pädevused: Kultuuri ja väärtuspädevus.

	<p>kulgu ja tulemusi; 2) teab muutusi riiklikus korralduses ja poliitilisel kaardil sõdade ajal; 3) iseloomustab reformatsiooni mõju ja tahtsust eesti kultuuriloos; analüüsib muutusi mentaliteedis ning vaimuelus; 4) teab, kes olid Balthasar Russow, Ivan IV ja Wolter von Plettenberg, ning iseloomustab nende tegevust.</p>	<p>Läänemere regioonis. Reformatsioon Eestis: haridusolud. Eestikeelse trükisena algus. Liivi sõda: Vana-Liivimaa asend Läänemere regioonis. Liivi soja eellugu, kulg ja tulemused. Eesti kolme kuningriigi valduses: riiklik korraldus ja poliitiline kaart. Vastureformatsioon. Kultuuri areng: Balthasar Russowi kroonika ajalooallikana. Reformatsiooni ja vastureformatsiooni mõju vaimuelule.</p>		<p>Ettevõtlikkuspädevus.</p> <p>Lõiming: Loodusained</p> <p>Läbivad teemad: Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Väärtused ja kõlblus.</p>
--	--	---	--	---